

DBC'S
ÅRSBERETNING

20
14

KORT OM DBC

DBC driver og udvikler den bibliografiske og it-mæssige infrastruktur til bibliotekerne i Danmark.

Det gør vi blandt andet ved at:

- udfærdige den danske nationalbibliografi, der er en fortegnelse over bøger, film, musik, internetdokumenter mm., der udkommer i Danmark
- udarbejde en bibliotekskatalogisering, hvor materialer af særlig relevans for de kommunale biblioteker forsynes med yderligere registrering af data, målrettet brugen i bibliotekerne
- drive og udvikle de danske bibliotekers fælles base, Danbib, der blandt andet understøtter det fælles lånesamarbejde mellem bibliotekerne
- drive og videreudvikle bibliotek.dk, der er borgernes fælles indgang til alle danske udgivelser og til de danske bibliotekers samlinger og digitale ressourcer, og hvor man kan søge og bestille materialer fra alle landets biblioteker
- drive og udvikle den nationale databrønd og et stort antal webservices, der er rygraden i biblioteksinfrastrukturen, blandt andet i Danskernes Digitale Bibliotek
- drive og udvikle artikeltjenesterne Faktalink og Forfatterweb og film-tjenesten Filmstriben
- producere lektørdtalelser/materialevurderinger til brug for bibliotekernes materialeanskaffelse og formidling.

DBC er et aktieselskab ejet af KL (61,5 %) og staten (38,5 %).

DBC'S ÅRSBERETNING 2014
Marts 2015

Udgivet af
DBC as
Tempovej 7-11
2750 Ballerup
Tlf. 44 86 77 77
dbc@dbc.dk
CVR 15149043

Design BGRAPHIC
Foto Colourbox (forside),
Lone Rasmussen (s. 9 og 14),
Poul Bergstrøm Hansen (s. 5, 13 og 15),
Claus Peuckert (s. 7, 10 og 16)

INDHOLD

DBC i 2014	4
Bibliografisk udvikling	6
It-udvikling	9
Produkter	12
Åbenhed og dialog.....	15
Corporate Social Responsibility (CSR)	17
Økonomiske nøgletal	18
Statistik på kerneområder	20

DBC I 2014

Bibliotekerne fik i 2014 for alvor glæde af DBC's omfattende investeringer i migrering til serviceorienteret arkitektur og rationalisering af metadataproduktionen.

Jubilæum

2014 var jubilæumsår for DBC, idet det var 75 år siden, vores forgænger, Folkebibliotekernes Bibliografiske Kontor, blev stiftet, og grunden dermed blev lagt til de fælles løsninger, der siden har præget dansk biblioteksvæsen.

Migrering

Meget passende blev 2014 da også året, hvor bibliotekerne for alvor kunne nyde frugterne af DBC's omfattende investeringer i migrering til serviceorienteret arkitektur. Bibliotek.dk har hele året kørt i drift i migreret skikkelse, og databrønden er dermed blevet en del af den nationale infrastruktur. Turen er nu kommet til Danbib, hvor migreringsudviklingen i 2014 har været koncentreret om de funktioner eller services, der også skal indgå i det fælles bibliotekssystem, FBS, som er under færdiggørelse i KOMBIT-regi. En væsentlig del af FBS-funktionaliteten tilvejebringes gennem Danbib-services, finansieret af den almindelige Danbib-betaling, hvilket er et tydeligt eksempel på, at de generiske services, som serviceorienteret arkitektur resulterer i, fører til løsninger, der er billigere for bibliotekerne.

Nedsat katalogiseringsbidrag

Metadata-produktionen er fortsat en afgørende del af DBC's produktflade. Området er løbende genstand for rationaliseringer. Resultaterne heraf er hidtil først og fremmest blevet anvendt til produktforbedringer – i de seneste år typisk i form af indlæggelse af nye kilder i brønden. Ved udgangen af 2014 blev det imidlertid besluttet at kanalisere produktivitetsudviklingen ud i en egentlig prisreduktion: Katalogiseringsbidraget for 2015 blev nedsat, så kommunerne sparer 7 % i forhold til, hvad bidraget ville være landet på ved almindelig fremskrivning.

Forskningsbiblioteker

Det ligger i DBC's fundamentale bestemmelse, at bibliografisk udvikling og udvikling af bibliotekernes fælles it-mæssige infrastruktur er vigtige strategiske indsatsområder. Et strategisk indsatsområde i vores 2017-strategi er desuden forskningsbibliotekerne. Vi er i dialog med bl.a. Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek, da der efter vores opfattelse er et uudnyttet potentiale for forskningsbibliotekerne i DBC's kompetencer og services.

Museer

På ét område er 2014 ikke gået, som DBC havde håbet. Et ønske om at nyttiggøre vores it-udvikling inden for museumssektoren fik os til – som underleverandør til software-huset Nine Consult og i samarbejde med Det Kongelige Bibliotek – at deltage i Kulturstyrelsens udbud om et nyt fælles museums-it-system (FMIT). Da en anden leverandør blev valgt, drog vi konsekvensen og skrinlagde alle aktiviteter på museumsområdet, som vi – i lyset af FMIT's afgørende rolle i den fremtidige museums-infrastruktur – ikke længere ser som et interessant forretningsområde.

Offentlig synergi

Dette betyder ikke nødvendigvis, at DBC ikke vil være i berøring med andre dele af den offentlige sektor end bibliotekerne. Et indsatsområde i vores strategi tager nemlig sigte på at afdække offentlig innovation og synergi på områder, hvor DBC's leverancer til bibliotekerne kan være med til at skabe værdi for samfundet. Folkeskoleområdet står forrest i vores overvejelser om konkrete indsatser.

Kommunikation

Det er desuden strategisk vigtigt for DBC at kommunikere præcist, tydeligt og rettidigt om, hvad vi bidrager med og ikke bidrager med.

Meget af denne kommunikation er naturligvis digital, men ønsket om præcision og om at skabe sikkerhed for, at budskaberne når de rigtige målgrupper, har ført til en beslutning om at genoptage udgivelsen af et trykt

blad. Bladet #dbc udkommer første gang i første kvartal 2015.

Kommunikation, i skikkelse af den enkelte medarbejders rolle som kommunikator og ambassadør for virksomheden, var samtidig gennemgående tema på de to-dages medarbejderseminarer, som blev gennemført i begyndelsen af 2014 som afslutning på processen, der tilvejebragte 2017-strategien.

I september 2014 markerede DBC 75-året for Folkebibliotekernes Bibliografiske Kontor med en samling af artikler, der på forskellig vis belyser baggrunden og fremtiden for biblioteksvæsenet.

BIBLIOGRAFISK UDVIKLING

Stigende fokus på dannelse af relationer mellem dataelementer kommer til udtryk i udviklingen af nye, internationale katalogiseringsregler og formater med udgangspunkt i linked data.

Hurtigere produktion af bibliografiske data

Ved årsskiftet 2013-14 komprimerede DBC produktionsprocessen fra katalogisering til publicering i ugeleverancen. Nye poster er nu tilgængelige i ugeleverancen op til fem dage hurtigere end før.

Tættere samarbejde om bibliografiske data

I 2014 er der arbejdet på at opstille og implementere de bibliografiske forudsætninger for integrationen mellem den nationale databrønd og det kommende fælles bibliotekssystem (FBS). Databrønden kommer til at fungere som FBS' katalogbase, hvilket indebærer, at FBS-biblioteker og DBC kommer til at dele den samme post. (Se også afsnittet om Danbib på side 10).

Bibliotekskatalogisering

I 2014 har digitaliseringen fortsat været central for udviklingen.

DBC og eReolen har indgået en aftale, der understøtter og letter eReolens udvælgelse af titler. Det sker ved, at DBC fremover foretager en udvælgelse til bibliotekskatalogisering af e-bøger, inden eReolen udvælger titler.

Vi oplever et forstærket behov for metadata i den nationale databrønd. For bibliotekskatalogiseringen har det betydet en ændring fra alene at omfatte katalogiseringsaktiviteter til også at omfatte indsamling og bearbejdning af metadata til f.eks. licenserede digitale ressourcer. I 2014 har fokus været på at migrere indsamlede datasæt over i den nye version af databrønden, der bl.a. understøtter DDB CMS.

Efter i nogle år at have udmøntet en løbende produktivetsforbedring i videreudvikling og udvidelse af bibliotekskatalogiseringen blev det i december besluttet at nedsætte kommunernes betaling for 2015.

Nationalbibliografien

I 2014 blev indgået en tillægsaftale, der justerer optagelseskriterierne for musikoptagelser, debatter og udenlandske Danica. Også i 2014 lå antallet af nationalbibliografiske registreringer på det niveau, som DBC maksimalt er forpligtet til i Nationalbibliografiaftalen.

Adgang til flere Infomediaartikler

Der er gennemført et projekt, som automatisk har beriget artikelposter retrospektivt med Infomedia-id-numre, hvilket er forudsætningen for at kunne linke fra artikelposterne til selve artiklerne i Infomedia. Hermed gives der adgang til 100.000 flere artikler og anmeldelser i Infomedia fra artikel- og anmeldelsesposter.

Processen fra katalogisering til publicering er blevet kortere, så nye poster nu er tilgængelige i ugeleverancen op til fem dage hurtigere end før.

Kollektiv katalogiseringservice

I 2014 blev den aftale, som DBC har indgået med centralbibliotekerne om metadataunderstøttelse af samarbejdet om indkøb af udenlandske bøger, implementeret. Blandt andet blev et proces- og dataflow, hvor DBC katalogiserer de indkøbte titler, og hvor centralbibliotekerne deler omkostningerne hertil.

Udvikling af nye metoder

Vi har eksperimenteret med automatisk tildeling af emneord til artikler ud fra matematiske beregninger foretaget på basis af artikeltekster holdt op mod emneordstildelingen i tidligere registreringer. I 2015 vil vi tage resultaterne af dette arbejde i brug ved blandt andet at integrere machine learning-funktionalitet i DBC's katalogiseringsklient.

Regler og standarder

En markant tendens i den bibliografiske udvikling er et stigende fokus på dannelsen af relationer mellem dataelementer fremfor at betragte den enkelte katalogpost isoleret. Det kommer til udtryk i udviklingen af og overgangen til nye, internationale katalogiseringsregler og formater med udgangspunkt i linked data.

Nye internationale katalogiseringsregler

DBC har i 2014 deltaget i et analysearbejde under Bibliografisk Råd, der skal danne grundlag for en beslutning om, hvorvidt Danmark på linje med stadig flere andre lande skal gå over til de nye katalogiseringsregler, Ressource Description and Access (RDA). Arbejdet fortsætter i 2015.

Også internationalt er vi involveret i RDA-arbejdet i regi af European RDA Interest Group (EURIG) og International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), hvor vi taler for et tættere samarbejde i den videre udvikling af henholdsvis RDA og IFLA's internationale regelsæt for bibliografisk beskrivelse (ISBD).

Bibliographic Framework Transition Initiative (BIBFRAME)

RDA er i høj grad baseret på IFLA's Functional Requirements for Bibliographic Records (FRBR) og dermed på gruppering af og dannelse af relationer mellem dataelementer. MARC-formatet understøtter ikke det fulde potentiale i RDA. Library of Congress har derfor iværksat et arbejde med at udvikle et nyt format til afløsning for MARC-formatet, BIBFRAME, der er baseret på linked data-principper. DBC har naturligvis fulgt udviklingen i 2014 og deltager i en arbejdsgruppe om emnet under Bibliografisk Råd.

Linked data, national strategi for autoritetsdata og VIAF

I en udvikling, hvor dannelse af relationer mellem dataelementer tillægges stadig større vægt, stiger betydningen af autoritetsdata tilsvarende. DBC har i 2014 deltaget i en arbejdsgruppe under Bibliografisk Råd med henblik på at udarbejde et forslag til en national strategi på området. Arbejdsgruppen forventes at kunne præsentere forslaget i første halvår af 2015.

På de indre linjer har DBC's arbejde med linked data i 2014 været fokuseret på autoritetsdata. Der er gennemført en omlægning af datamodellen for kontrollerede forfatternavne, som er flyttet fra den enkelte bibliografiske post til særlige autoritetsposter. Dette har været en forudsætning for levering af nationalbibliografiske forfatternavne til det internationale samarbejde VIAF (Virtual International Authority File). I 2014 er regelmæssige opdateringer af VIAF med danske forfatternavne blevet etableret, hvilket blandt andet medfører, at de nationalbibliografiske forfatternavne får tilføjet ISNI (International Standard Name Identifier). ISNI er en vigtig nøgle til at kunne give adgang til yderligere information om en forfatter, jf. visionen i linked data.

IT-UDVIKLING

Hovedoverskriften for it-udviklingen i 2014 har fortsat været migrering fra monolitisk struktur til serviceorienteret arkitektur.

Danskernes Digitale Bibliotek (DDB)

I begyndelsen af året blev hovedaftalen om Danbib, bibliotek.dk og DDB-plattformen indgået mellem på den ene side Kulturministeriet og Kommunernes Landsforening og på den anden side DBC.

Aftalen indebærer, at DBC skal levere drift, vedligeholdelse og support af og udvikle produkter til den nationale biblioteksinfrastruktur. Der er året igennem forhandlet en udviklings- og en drifts-, vedligeholdelses- og supportaftale.

Migrering til serviceorienteret arkitektur er fortsat hovedoverskriften for it-udviklingen.

DBC har endvidere indgået aftaler med DDB om Proxy, Universal Search og SPOC (single point of contact) samt om at varetage vedligehold af DDB CMS.

Releaseplanen, der beskriver de udviklingsopgaver for den nationale biblioteksinfrastruktur, som DDB bestiller hos DBC for 2015, blev sendt i høring i december og er efter en høringsproces, hvor en række interessenter bidrog, blevet offentliggjort i sin endelige version i begyndelsen af 2015.

bibliotek.dk

Den nye, migrerede version af bibliotek.dk, der søger i databrønden og baserer sig på DBC-webservices, og som vi satte i drift i november 2013, er i 2014 løbende blevet videreudviklet – både hvad angår funktionalitet, design og brugervenlighed.

I løbet af året er der implementeret en række nye funktioner, bl.a.:

- skift til ny søgesyntaks (cql)
- nye muligheder for ranking af søgeresultater
- autocomplete, dvs. forslag til, hvad man søger, mens man skriver
- mulighed for valg af flere facetter på en gang
- mulighed for som indlogget bruger at se, om ens bibliotek har adgang til en e-ressource.

Derudover er der tilføjet funktioner, som ikke var med i 2013-releasen:

- emneoversigt
- bruger-rating
- node-søgeside.

Designelementer er løbende blevet tilpasset til responsivt design, så man kan bruge samme version af bibliotek.dk på tværs af platforme. Dette vil være fuldt implementeret i første kvartal 2015.

På baggrund af en rapport om tilgængelighed har vi udbedret problemer med tilgængelighed for handicappede (primært synshandicappede).

I 2014 er bibliotek.dk's funktionalitet, design og brugervenlighed blevet videreudviklet.

Danbib

Den underliggende databrøndsarkitektur er blevet videreudviklet i 2014, således at den næste del af migreringsprocessen, migrationen af Danbib, kan forløbe.

Vi har implementeret en ny databrønd, der bl.a. bygger på en ny datamodel, ny værkmatch og udvidede muligheder for valg af kilder og tilhørende relationer. Alle folkebibliotekers poster er lagt ind, og de første biblioteker er i drift. Det forventes, at alle folkebiblioteker vil være i drift på den ny brønd i løbet af foråret 2015.

Danbib blev i 2013 valgt som den bagvedliggende bibliografiske base bag det nye fælles bibliotekssystem (FBS), som er under udvikling i regi af KOMBIT. Dette er en naturlig videreudvikling af Danbib-modellen, men har stillet udviklingsmæssige krav, da der skulle etableres og tilpasses en række services, som gør det muligt at udveksle poster mellem FBS-klienten og Danbib. Det meste af den funktionalitet er udviklet i 2014, herunder services, der sørger for, at bibliotekerne kan oprette, rette og slette poster direkte i brønden.

I 2015 forventer vi, at der vil opstå behov for yderligere tilretninger, efterhånden som leverandøren af FBS udvikler op imod og integrerer de nationale services.

Ved siden af dette arbejde, er der udviklet webservices til adgangsstyring, der skal integreres i adgangsplatformen fremover. Samtidig er fjernlånskomponenterne blevet opdateret med nye, mere tidssvarende, web-baserede services.

I forbindelse med migreringen af Danbib skal grænsefladen Netpunkt udskiftes. Til at sparre om dette har vi nedsat en brugergruppe, som vil fortsætte arbejdet i 2015.

Nyt servermiljø

I 2014 har vi sat et nyt virtuelt servermiljø i drift med øget kapacitet og ydeevne. DBC har altid prioriteret datasikkerhed højt, blandt andet ved at køre med dublerede servere. I det nye virtuelle miljø bruger vi nu det dublerede miljø som aktivt driftsmiljø, hvor det førhen kun kunne være på stand-by. Dette giver bedre udnyttelse af investering og ressourcer.

Automatisering af testforløb

Processen med at sætte software i drift er blevet forbedret gennem automatisering af testforløb. Derved mindskes muligheden for menneskelige fejl eller ikke-reproducerbare processer, og der spares tid. Alt dette er et led i en større proces frem mod det, der betegnes 'continuous deployment', hvor man minimerer tiden, fra udviklingen er afsluttet, til brugeren har adgang til resultatet. Målsætningen er, at vi skal flytte mindst et større produkt over i den procesramme hvert år. Således er bibliotek.dk nu et af de produkter, som potentielt kan levere en ny release hver anden uge.

It-sikkerhed

I 2014 har vi taget fat på at revitalisere vores sikkerhedspolitik, således at den kommer i harmoni med ISO 27001-standarden, hvilket er nødvendigt som leverandør af it til det offentlige Danmark. Hovedfokus i den proces er at se på informationssikkerhed som et aspekt af dagligdagen, noget som angår os alle i de arbejds-gange, vi udfører.

PRODUKTER

Samarbejde og fokus på kundernes ønsker og behov er væsentligt for os, når vi videreudvikler vores produkter.

Faktalink.dk og Forfatterweb.dk

De digitale indholdsprodukter Faktalink og Forfatterweb er fortsat meget benyttede redskaber i skoler, gymnasier og biblioteker ved opgaveskrivning og som inspiration til forfatterskabslæsning. I skolernes anvendelse af eksterne elektroniske kilder overgår de kun af Infomedia.

I 2014 blev 78 artikler tilføjet eller opdateret på Faktalink og 139 på Forfatterweb, hvilket svarer til en forøgelse af den normale indholdstilgang på 15 %, uden at prisen er ændret. Faktalink rummer med udgangen af 2014 530 artikler og Forfatterweb 822.

Forfatterweb samarbejder med bibliotekernes eReolen (e-bøger og e-lydbøger), der linker til portrætterne på Forfatterweb.

Filmstriben.dk

Bibliotekernes tilbud 'Se film i lænestolen', hvor man kan se film hjemmefra ved at logge på med sin bibliotekspinkode, øger fortsat sin kendskabsgrad blandt biblioteksbrugerne. Ifølge en Megafon-undersøgelse, som Producentforeningen fik lavet i uge 41 i 2014, står Bibliotekerne via Filmstriben for 14 % transaktionel video on demand (dvs., at der kun betales for de film, der vises).

Anvendelsen blev forøget en anelse i 2014, sammenlignet med 2013, og nåede 620.000 streams, og der er nu ca. 48.000 unikke besøgende på sitet om ugen.

Med udgangen af 2014 står 2.400 udvalgte spillefilm, kort- og dokumentarfilm m.m. til rådighed for biblioteksbrugerne via 'Se film i lænestolen'.

Filmstriben.dk rummer desuden portalen 'Se film på biblioteket' med 1.500 kort- og dokumentarfilm fra Det Danske Filminstitut, som kan vises ved arrangementer på størstedelen af landets biblioteker.

Efter i 2013 at have oprettet streaming-tjenesten filmcentralen.dk med filmtilbud til brug i undervisnings-sammenhæng, udbyggede Det Danske Filminstitut i april 2014 sitet med portalen 'For alle'. DBC driver begge tjenesters backend i samarbejde med vores tekniske partner for Filmstriben, Norgesfilm. Filmcentralen baserer sin søgning og hosting af metadata på DBC's databrønd. I 2014 var der 605.000 visninger i skolerne og 45.000 visninger på 'For alle'.

Otte lektører afprøvede et nyt format for materialevurderinger og delte herefter deres erfaringer med resten af lektørkorpset ved møder i Ballerup og Odense.

Materialevurderinger

Materialevurderingerne er i 2014 blevet gjort mere formidlingsrettede med henblik på at understøtte udviklingen på bibliotekerne.

Materialevurderingerne skal fortsat kunne bruges af bibliotekaren som indkøber, men de skal også være en hjælp for bibliotekaren i formidlingen over for låneren og kunne bruges af slutbrugeren selv.

DE NYE MATERIALEVURDERINGER HAR FEM AFSNIT:

1. Kort om bogen/filmen/spillet
2. Beskrivelse
3. Vurdering
4. Andre bøger/film/spil om samme emne/genre
5. Til bibliotekaren

De fire første afsnit bliver skrevet på en måde og i et sprog, der henvender sig til både bibliotekar og slutbruger. Det sidste afsnit, 'Til bibliotekaren', er nyt, og indeholder information, der kun er relevant for den professionelle. Dette afsnit bliver ikke vist i bibliotek.dk.

Palles Gavebod

DBC drifter de danske børnebibliotekers internet-univers, pallesgavebod.dk, og de ti webservices, sitet benytter. I 2014 er Palles Gavebod blevet gjort klar til at skifte til samme version af databrønden som bibliotek.dk og DDB CMS.

Den årlige læselystkampagne Sommerbogen blev forbedret på de indre linjer, så bibliotekerne fik mere præcis statistik for de næsten 12.000 anmeldelser, der kom ind på Palles Gavebod hen over sommeren.

DBC besluttede at idéudvikle og i marts 2014 at producere en prototype på en ny version af Palles Gavebod, og på den baggrund fik konsortiet i december penge fra DDB-puljen til en ny grænseflade – Palle Next – som DBC skal udvikle i 2015.

Den ny grænseflade bliver responsiv, så den fungerer på tværs af platforme, og det bliver samtidig lettere at bruge indhold fra Palles Gavebod på bibliotekernes egne hjemmesider.

Palles Gavebod er i 2014 gjort klar til at skifte til samme version af databrønden som bibliotek.dk.

Sektorløsning til professionshøjskolerne

Sektorløsningen til professionshøjskolerne er konsolideret i løbet af 2014. Mobilgrænsefladen til Artesis er færdigudviklet og taget i brug. Universal Search-funktionaliteten er udvidet, så der ud over adgang til artikeldatabasen PRIMO CENTRAL også er adgang til EDS fra EBSCO. Samarbejdet om videreudvikling og konsolidering af grænsefladen fortsætter i 2015 med fejlrettelser og mindre udvikling.

Kurser

Også i 2014 har vores kurser været fokuseret på kerneområder som søgning, katalogisering, formatering mv.

Vi har fortsat vores samarbejde med Gentofte og Roskilde centralbiblioteker og også udvidet det til Herning. I 2014 har det udmøntet sig i otte forskellige kurser.

Specielt har 'Grundlæggende søgekursus' været en succes og er blevet genopslået samt rekvireret lokalt af en række biblioteker. Temadagen 'Fra brønd til bruger' har ligeledes været efterspurgt og er blevet godt modtaget af deltagerne.

Derudover har vi afholdt en lang række lokale kurser i det nye bibliotek.dk – både rettet mod bibliotekarer og ikke biblioteksuddannede.

Inden for det etablerede samarbejde med Det Informationsvidenskabelige Akademi (Københavns Universitet) og Syddansk Universitet er der i 2014 afholdt ti foredrag inden for områderne ranking, emneindeksering og DBC's kerneopgaver.

ÅBENHED OG DIALOG

DBC lægger vægt på løbende dialog med bibliotekerne for at optimere vores produkter og services.

Kontakt

For at være opdateret på bibliotekernes ønsker og behov, er vi med på Kulturstyrelsens og Danmarks Biblioteksforenings årsmøder, deltager i Bibliotekschefforeningens møder, arrangerer dialogmøder med de enkelte biblioteksledere mv.

I 2014 har vi desuden benyttet os af stande på Danmarks Læringsfestival, Skolemessen, Bogmessen og Folkemødet på Bornholm til at komme i dialog med brugerne af vores produkter.

Vores medarbejdere har i løbet af året deltaget i en række konferencer og seminarer nationalt og internationalt, i flere tilfælde som oplægsholdere.

Produktudvikling

På alle store produktområder har DBC årshjul med faste mødefora med repræsentanter for bibliotekerne, der giver input til den videre produktudvikling. Desuden arrangerer vi workshops, temadage og lignende.

En temadag for musikbibliotekarer i februar gav deltagerne mulighed for at netværke og få faglig inspiration – og gav samtidig DBC nyttig viden om, hvad lånerne efterspørger.

På Danmarks Biblioteksforenings årsmøde synliggjorde vi, hvordan webservices kan genanvendes i forskellige sammenhænge.

Efter at udviklingsplanen for Danbib og bibliotek.dk er lagt sammen med DDB-udviklingsplanen, har DBC i 2014 haft øget fokus på, at også fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekernes interesser varetages i den fælles biblioteksudvikling.

Kundeservice

I 2014 har vi taget et nyt kundeservicesystem i brug til at understøtte vores daglige support af biblioteker og privatkunder.

Uddannelsesinstitutioner

Vi sidder i aftagerpanelet for Det Informationsvidenskabelige Akademi (Københavns Universitet) og uddeler en specialepris til studerende herfra. I 2014 blev prisen både uddelt i marts og september.

Desuden tilbyder vi gratis forelæsninger for informationsvidenskabelige og andre relevante uddannelsesinstitutioner. I 2014 har forelæsningerne blandt andet handlet om emneindeksering, ranking og introduktion til metadata.

Data i spil

I september deltog DBC i arrangementet HACK4DK, både med it-udviklere og med data om 47 millioner udlån på de danske biblioteker siden 2009 – naturligvis renset for personhenførbare oplysninger.

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY (CSR)

DBC's arbejde med CSR bygger på en stærk bevidsthed om, at vi er en samfundsejet virksomhed, hvis rolle er at bidrage til det biblioteksvæsen, vi er en del af.

Målsætninger

CSR-arbejdet understøtter DBC's strategi og forretningsmål og har følgende målsætninger:

- DBC skal være en attraktiv arbejdsplads for nuværende og potentielle medarbejdere, ved at vi til stadighed vedligeholder og udvikler de måder, vi varetager den sociale ansvarlighed på.
- Vi opbygger en social kapital i form af engagement, arbejdsglæde og fleksibilitet ved at praktisere en velafbalanceret og socialt ansvarlig personalepolitik.
- Eksisterende og potentielle medarbejdere, kunder, partnere, ejere og det omkringliggende samfund skal vide, at vi er en ansvarlig virksomhed.

Medarbejderudvikling

Vi arbejder med målrettet kompetenceudvikling af den enkelte og prioriterer såvel faglig som personlig udvikling. I 2014 anvendte vi i gennemsnit 3,8 dage pr. medarbejder på efteruddannelse.

Løbende dialog, årlige medarbejderudviklingssamtaler med fokus på fremtiden og åbenhed i kommunikationen medvirker til en positiv virksomhedskultur.

Vi bidrager til unges uddannelse ved at ansætte elever og er åbne over for ønsker om praktik. I 2014 har vi udlært to elever og ansat én.

Arbejds miljø og sundhed

Vi har i 2014 haft en let stigning i sygefraværet til seks dage pr. medarbejder i gennemsnit (ekskl. langtidssygd). Selv om dette ligger inden for vores målsætning og samtidig er lavere end gennemsnittet i både stat, kommuner, regioner og det private område, vil vi forsøge at sænke sygefraværet i 2015 gennem øget fokus på trivsel på arbejdspladsen

Kulturelle aktiviteter

En velfungerende personaleforening, hvor mere end 80 % af medarbejderne er medlemmer, arrangerer udflugter af kulturel karakter, julefest for børn og barnlige sjæle, skiture m.m. og er med til at øge sammenholdet og arbejds glæden i det daglige.

Miljø

Vores fokus på at begrænse energiforbruget har i 2014 udmøntet sig i, at vi har skåret 33.102 kWh af elforbruget i forhold til 2013. Siden 2010 er elforbruget dermed faldet med 125.000 kWh, svarende til 12 %.

Se mere i 'DBC's sociale regnskab'.

PERSONALESAMMENSÆTNING ULTIMO 2014

Antal medarbejdere

153 (svarende til 151,2 fuldtidsansatte)

Kønsfordeling

Mænd 54 %

Kvinder 46 %

Gennemsnitsalder

49,5 år

Gennemsnitlig anciennitet

16 år

Overenskomster

AC 72 %

HK 15 %

Prosa 10 %

Ledelsesgruppen udgør de resterende 3 %

ØKONOMISKE NØGLETAL

Udviklingen i DBC har været positiv i 2014, og årets resultat er på 3,9 mio. kr.

Det er vigtigt for DBC og bibliotekssektoren, at der løbende sker en udvikling af de ydelser, der leveres, og at tilvejebringelsen af disse ydelser sker i overensstemmelse med kundernes ønsker og krav, herunder ikke mindst et fornuftigt forhold mellem pris og kvalitet.

Et af resultaterne af denne tankegang er, at DBC har sat prisen ned på Bibliotekskatalogiseringen for 2015 med 7 %.

Den fælles solidariske finansieringstankegang, der alle årene har præget samarbejdet med bibliotekerne, vil fortsat være bærende i de kommende år.

Med udviklingen af bl.a. nye teknologier og det nye fælles bibliotekssystem bortfalder en række af de ydelser, DBC leverer i dag. Kombineret med det øgede pres på økonomien i bibliotekssektoren forventer DBC i de kommende år en fortsat omsætningsnedgang samt stigende krav til levering af flere og bedre ydelser, uden at dette forøger omkostningerne for bibliotekerne. Opfyldelsen af dette vil DBC været fokuseret på at kunne opnå.

Overskrifterne for regnskabet 2014 er:

- Udviklingen har været tilfredsstillende, og der er sket omkostningstilpasninger som følge af den vigende omsætning.
- Omsætningen er faldet med 2,9 mio. kr. svarende til 1,9 % i forhold til 2013.
- Årets resultat efter skat på 3,9 mio. kr. giver en overskudsgrad på 3,9 % og et afkast på egenkapitalen på 10,9 % og lever dermed op til ejernes forventninger.
- Soliditeten er steget med 4 procentpoint til 57,6 %.
- Udsigten for 2015 er fornuftig, mens der på længere sigt kan forventes pres på indtjeningen.

SELSKABETS HOVED- OG NØGLETAL

	2010	2011	2012	2013	2014
Hovedtal i tusinde kr.					
Nettoomsætning	137.703	145.679	154.626	156.552	153.660
Bruttoresultat	102.438	106.403	111.886	110.773	111.144
Personaleomkostninger	89.917	90.879	94.842	96.183	95.957
Driftsresultat	917	3.716	6.564	5.308	6.015
Resultat af finansielle poster	571	-205	881	79	-16
Årets resultat	945	2.686	5.145	3.545	3.935
Balancesum					
Balancesum	81.838	60.022	61.861	63.680	66.049
Investering i materielle anlægsaktiver	4.461	7.139	8.846	6.432	4.873
Egenkapital	39.004	25.421	30.566	34.111	38.046
Gennemsnitligt antal årsværk					
Gennemsnitligt antal årsværk	159	158	160	161	157
Nøgletal					
Bruttomargin	74,4 %	73,0 %	72,4 %	70,8 %	72,3 %
Egenkapitalens forrentning	2,5 %	8,3 %	18,4 %	11,0 %	10,9 %
Soliditetsgrad	47,7 %	42,4 %	49,4 %	53,6 %	57,6 %
Overskudsgrad	0,7 %	2,6 %	4,2 %	3,4 %	3,9 %
Personaleomkostninger (andel af omsætning)	65,3 %	62,4 %	61,3 %	61,4 %	62,4 %

STATISTIK PÅ KERNEOMRÅDER

NATIONALBIBLIOGRAFISK PRODUKTION

Nationalbibliografi (vægtede registreringer)	2012	2013	2014
Dansk Bogfortegnelse*, fysiske materialer (inkl. multimedier)	16.493	16.452	18.215
Dansk Bogfortegnelse*, online materialer (inkl. multimedier og kopikatalogiseringer)	6.113	6.130	5.909
Dansk Artikelindeks (inkl. anførsel af link ved registrering af fysisk version og online-version i samme post)	13.808	14.629	14.849
Dansk Billedfortegnelse (inkl. film online)	6.355	7.057	8.395
Danske Musikoptagelser (inkl. musik online)	3.260	2.261	2.220
Dansk Lydfortegnelse (inkl. lyd online)	1.590	1.768	1.673
Dansk Anmeldelsesindeks (inkl. anførsel af link ved registrering af fysisk version og online-version i samme post)	1.778	1.706	1.671
Musikanmeldelser	361	322	365
Bibliotekernes Netguide (etårigt projekt)	300	0	0
Vægtede registreringer i alt	50.058	50.325	53.297

* Grønlandsk Bogfortegnelse er inkluderet i Dansk Bogfortegnelse.

I henhold til nationalbibliografi aftalen skal DBC levere mindst 45.500 vægtede registreringer om året. En bog har vægten 1. Vægte for øvrige materialetyper er fastsat ud fra, hvor lang tid de tager at registrere – typisk er vægten under 1, hvilket vil sige, at det faktiske antal registreringer er højere end det vægtede antal.

DANBIB

Antal poster i Danbib	2012	2013	2014
Poster (mio.)	33,8	35,4	36,3
Bestillinger (mio.)	2,0	2,0	1,8

BIBLIOTEK.DK

Antal poster i bibliotek.dk	2012	2013	2014
Poster (mio.)	12,9	13,6	14,1
Besøg (mio.)	4,1	3,9	3,0*
Bestillinger i alt (mio.)	1,8	1,8	1,4
– heraf fjernlån (mio.)	1,3	1,2	1,0
– heraf automatiserede fjernlån	67 %	68 %	66 %

* Der kan mangle data for 3. kvartal 2014 på grund af skift til nyt statistikopsamlingsværktøj.

